

**ПРОФИЛ НА
ОПШТИНА ВЕЛЕС**

Извори на податоци :

„Студија за економски развој на Општина Велес“,

Влада на Република Македонија,

Светска Банка,

Агенција на Република Македонија за приватизација,

Фото-монографија „Велес низ вековите“

Завод за статистика, одделение - Велес,

Фонд за пензиско и инвалидско осигурување,

Управа за јавни приходи,

Биро за вработување,

Центар за социјална работа,

Биро за развој на образованието

Анализа и обработка на податоци:

Канцеларија за ЛЕР

ИТЦ

Општина Велес

Мај 2004

Графички дизајн и печатење:

МИКЕНА - Битола

Maj 2004

СОДРЖИНА

ОСНОВНИ
КАРАКТЕРИСТИКИ
НА ОПШТИНА ВЕЛЕС 7

ОБРАЗОВАНИЕ 17

ЗДРАВСТВО 24

СОДРЖИНА

ЗАШТИТА НА
ЖИВОТНАТА СРЕДИНА **27**

ИНФРАСТРУКТУРА **32**

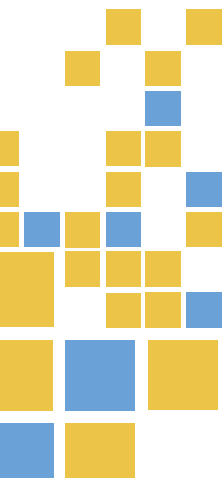

МЕСНА
САМОУПРАВА **42**

ПРОФИЛ НА ОПШТИНА ВЕЛЕС

Вовед

За почетоците на животот на Велес низ милениумите говорат првите фосилни остатоци пронајдени во околината на с. Мамучево како потврда на теориите за првите животни знаци на овие простори. Истражувањата во месноста Пешти, доведоа до единствените податоци за палеолитот во Македонија, затскриени и зачувани во пештерата Макаровец стара од 70.000-10.000 година пред н.е.

Во бронзеното време, реонот на повардарието бил населен од Пајонци, Бриги и Антички Македонци.

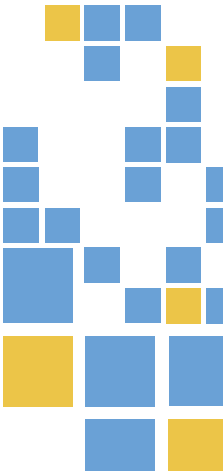
Локалитетите од железното време во селото Долно Оризари и село Иванковци го склопуваат мозаикот на живот во текот на целиот прв милениум п.н.е.

Во периодот на раната антика, територијата на Велес била дел од пајонската држава.

Како огледало на антиката за денешните генерации останува античкиот град Стоби кој првпат се споменува во 197 година п.н.е. кога на тоа место македонскиот крал Филип V ја поразил дарданската војска. За економската и културната кулминација што Стоби ја доживеал во раноцарскиот и средноцарскиот период, сведочат монументалните и раскошни градби, театарот, градската порта, објектот Каза Романа и други градби чии делови се откопани или сеуште ги кријат своите тајни под земјата.

Името Велес за првпат се спомнува во 1018 година до кога градот го носел името Вила Зора.

Позицијата на Велес на главната раскрсница на патиштата на Балканот во средниот век, Виа Игнација и Виа Милитарис била предизвик за словенското население кое во VI век навлегло длабоко на Балканскиот полуостров. Тогаш се создадени првите словенски територии покрај Вардар, Тополка и Бабуна.

Стратешката географска положба на Велес за жителите на овие простори низ ветриштата на историјата ќе донесе можности и страдања. Тогаш, градот ќе опстои во својот непокор како дел од Битолската епархија во состав на Охридската патријаршија.

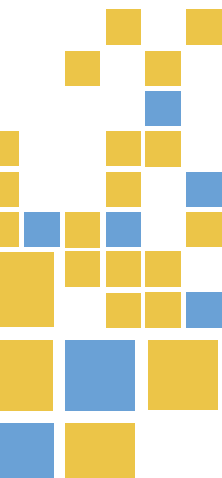
Велес низ вековите ја искусил власта на феудалците, Епирците, Никејците и Србите. Ги преживеал бурните времиња на слабењето и пропаста на Византиското царство и премрежјата на XIV век, кога по големата офанзива на Турците на Балканскиот Полуостров неговите жители биле принудени да ја признаат турската власт.

Во времињата на османлиското владеење Велес ќе доживее процут на трговијата, но и револуционерниот дух кој ќе остане суштински белег на овие простори во сите историски премрежја. Растежот на манастирите во тој период ќе биде клучен фактор за зачувување на националниот идентитет, јазикот и културата.

Манастирот "Св. Димитрија" (XIV век), црквата "Св. Недела" и црквата "Св. Никола" и денес се сведоци на средновековниот Велес. XIX век на градот ќе му донесе развој на трговијата и занетството, а производите на велешани ќе се најдат на пазарите на Балканот и Европа.

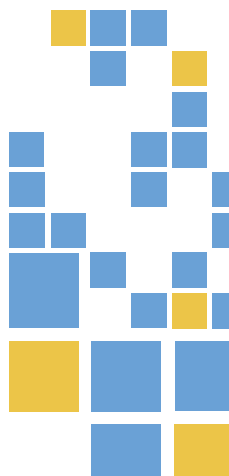
Во XX век, ќе прерасне Велес во град на револуцијата, инвентивниот дух, храброста и непокорот.

Денес Велес се гордее со своите преродбеници, револуционери, културни дејци и градители: Јордан Хаџи-Константинов Џинот, Панко Брашнар, Васил Главинов, Коле Неделковски, Рајко Жинзифов и многу други чии имиња сеуште чукаат во срцето на градот на денешницата. Сепак, можеби најмногу од се Велес ќе остане познат како дом на сите поети чиј живот и творештво ги рефлектира историските бранувања и човечките судбини врежани во древните камења на овие простори бесмртниот Кочо Рацин. Велес низ вековите, Велес во сегашноста и иднината живее како Рацин: *со срце ширини широко, длабини длабоко, а пак за градите на Македонија малечко.*

ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОПШТИНА ВЕЛЕС

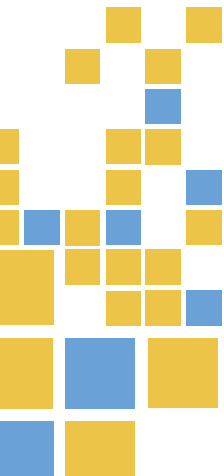

ОСНОВНИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА ОПШТИНА ВЕЛЕС

Лоцирана во централното подрачје на Република Македонија, Општина Велес зафаќа површина од 507 км² или 2,1% од територијата на државата.

Општината располага со вкупна земјоделска површина од 1.071 км². Како обработливо земјоделско земјиште се третираат 370 км² или 34,5% од вкупната земјоделска површина, што претставува удел од 5,6% од вкупно обработливото земјоделско земјиште во Република Македонија. Со постојната територијална поделба општината Велес опфаќа 35 населени места.

Население

Според податоците од Заводот за статистика, одделение Велес, на територијата на општината живеат вкупно 56.751 жител од кои 44.195 во градот. Густината на населеност е 42 жители по м². Општина Велес опфаќа вкупно 16.819 домаќинства со 17.558 станбени единици и 4.673 земјоделски стопанства.

Табела 1 Структура на население

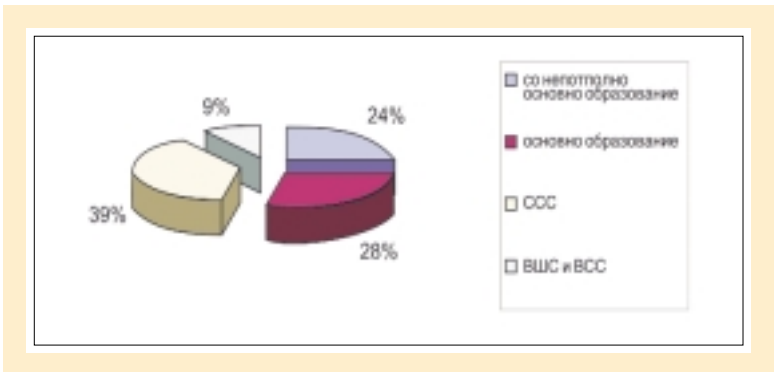
полова структура		старосна структура								
мажи	жени	0-6 г.	7-11г.	12-14г.	15-17г.	18-24г.	25-27г.	28-59г.	60-64г.	Над 60 години
28.403	28.348	5.839	4.719	2.925	2.735	5.824	2.521	24.936	2.785	4.398

Табела 2 Национална структура на жителите на Општина Велес

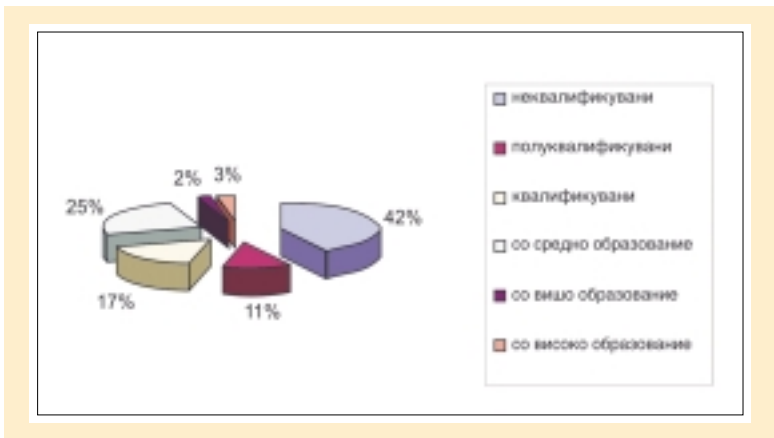
Вкупно	Македонци	Албанци	Турци	Роми	Власи	Срби	Други	Неиз-јаснети
56.751	47.350	4.011	1.638	422	312	560	2.437	21

Во Општина Велес се евидентирани вкупно 18.122 вработени наспроти 14.537 невработени лица. Но, овие бројки се варијабилни и секојдневно променливи. Во Центарот за социјални работи се регистрирани 2.555 работоспособни корисници на социјална помош. Секој месец бројот на корисници е различен, но во просек се движи околу 2500 корисници месечно.

Степен на образованието над 15 години (вкупно 43.268)

Образовна структура на невработените

Ресурси

Хидрографија

Како резултат на отвореноста кон север и продорот на студени континентални маси во зимските периоди, на подрачјето на општина Велес владее континентална клима со просечна годишна температура од 12 до 15 °C. Просечното годишно количество на врнежи изнесува 447 мм/м²

Територијата на Општина Велес ги опфаќа подрачјата на поголемите водотеци Бабуна, Тополка и Отовица кои припаѓаат на сливот на реката Вардар .

Геолошкиот состав, слабиот вегетациски покривен слој и неправилното користење на земјиштето предизвикале голем дел од општината да биде подложен на ерозивни процеси со вкупна годишна продукција на ерозивен нанос од 688.000 м². Општина Велес се соочува со проблеми во водоснабдувањето на населението, земјоделските стопанства и сточните фарми. Системите за водоснабдување користат води од главните водотоци Вардар, Бабуна и Тополка од вештачкото езеро Младост како и води од подземни изворишта и чешми.

Табела 3 Годишен просечен протек

водотек	Бабуна	Тополка	Отовица	Вардар Водомерна станица Велес	
Годишен просечен протек	4,65 м ³ /s	2,41 м ³ /s	1,31 м ³ /s	83,1 м ³ /s	
				Непосреден слив од левата страна	Непосреден слив од десната страна
				1,31 м ³ /s	0,3 м ³ /s

Шуми

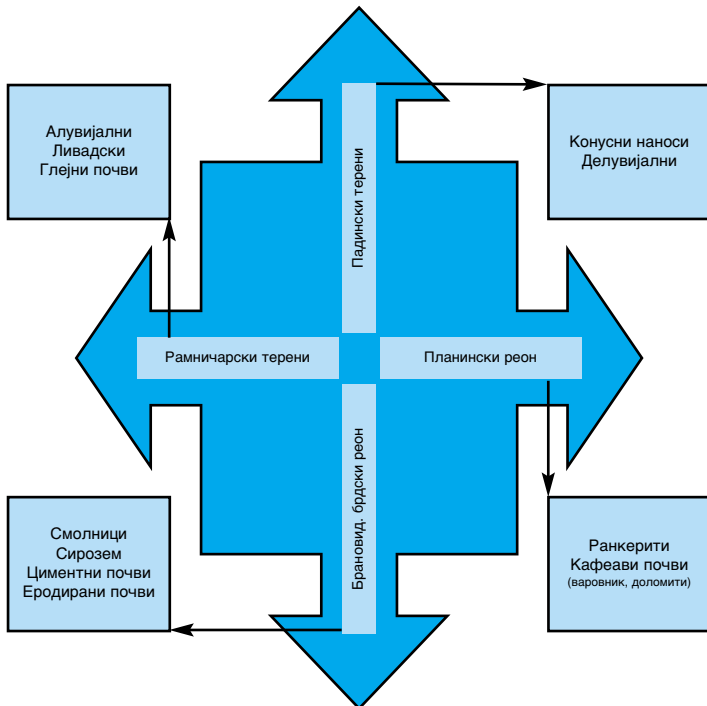
Од вкупно 53.000 ха шумско земјиште, на територијата на Општина Велес, уредените шуми опфаќаат 35.500 ха. Во структурата нисокостеблените шуми учествуваат со 80%, а високостеблените со 20%.

Табела 4 Структура на шуми

Шумско земјиште	Шуми	Расположива дрвна маса	Годишен прираст	Плански сечив етат (дрвна маса годишно)	Надомест на плански сечив етат (1992-1996)
53.000 ха	38.500 ха	3.200.000 m ³	73.500 m ³	48.000 m ³	150 ха

Почва

Почвите на територијата на Општина Велес имаат хетероген состав. Просторната разместеност на почвите се карактеризира со 4 педографски реони:

- Рамничарските терени се среќаваат во сливот на реката Тополка и во Повардариеото.
- Падинските терени се застапени во Повардариеото и во сливот на реката Бабуна со удел од 43,2%.
- Брановидно ридските терени се карактеристични за сливот на Отовичка Река, а делумно се присутни во средниот тек на реките Бабуна и Тополка.
- Планинските терени воглавно се наоѓаат во сливните подрачја на реките Бабуна и Тополка.

Првите три реони припаѓаат на котлините, а четвртиот на планинските предели.

Туризам

Како просторна целина низ која минуваат најзначајните меѓународни и домашни сообраќајни комуникации, општина Велес има доминантна географско-туристичка положба која оди во прилог на развојните потенцијали. Велес поседува атрактивни археолошки, амбиентално-екскурзивни локации, значајни архитектонски белези и споменици на културата како суштински елементи за развој на туризмот. Голем број атрактивни локации се погодни за развој на спортот особено зимските спортови и риболовот.

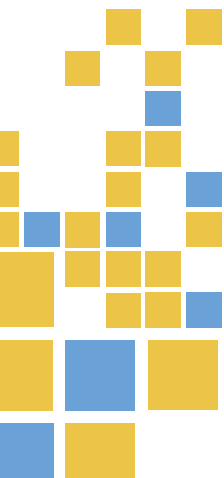

Значаен белег на Велес, во доменот на туристичката понуда се неговите со векови развивани етнографски вредности каде предничат грнчарството, ракотворбите и угостителството. Како седиште на бисерите на сакралната архитектура и град на еминентни идеолошки творци и револуционери, градот на Рацин е израз на космополитизмот и безвремениот импулс на поезијата која секоја година, токму во Велес ги сплотува поетите од Балканот. „Рациновите средби“ се само повод повеќе да се размислува за проширување на активностите за ориентација на туризмот кон значајните манифестации.

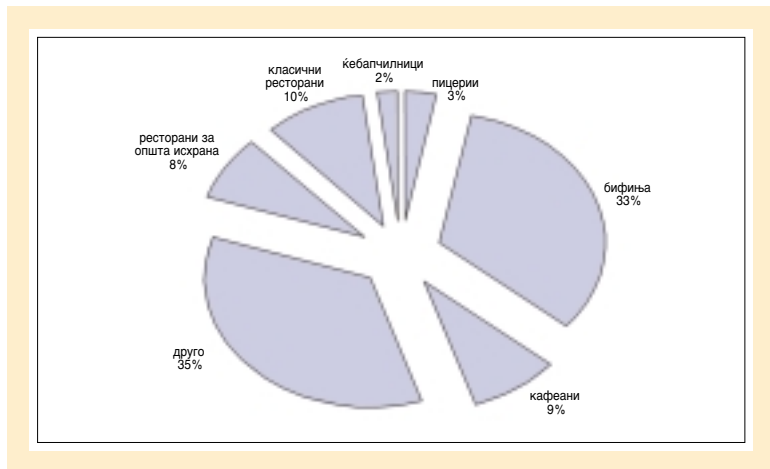
Табела 5 *Учество на објекти по видови во ресторанската понуда на Велес во 1999 година*

Сместувачки капацитети			
Објект	Број на соби	апартмани	Број на легла
Хотел Интернационал	75	4	150
Мотел Македонија	38	1	90
Мотел Младост	10	-	40
Вила Зора	45	-	106
Мотел Врановци	47	-	157

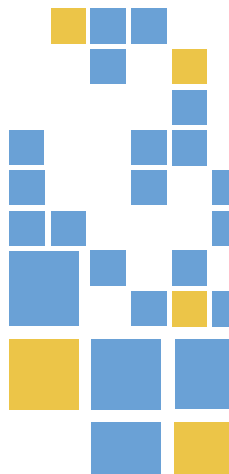
Покрај фактот што постојните сместувачки капацитети ниту оддалеку не можат да ги задоволат потребите, развојот на приватниот сектор во хотелелиерството и угостителството веќе резултира со позитивни ефекти.

Учество на објекти по видови во ресторанската понуда на Велес во 1999 година

Постојните состојби укажуваат дека во годините што следат на велешкиот туризам ќе му биде потребна една нова визија и практична реализација на активности кои треба да придонесат за максимално искористување на непроценливите природни убавини, амбиентални локалитети, културно-историски белези и воопшто туристичките потенцијали на Велес и велешко.

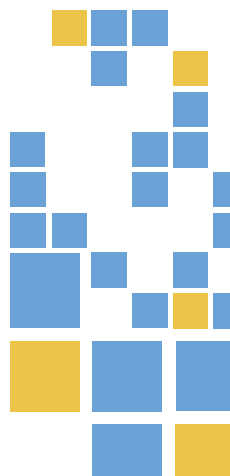

Табела 6 Туристички потенцијали и неопходни инвестиции

Локалитет и туристичка вредност	Селективен туризам	Активности	Потребни интервенции
Орлов Дол	Планински туризам	прошетки, планинарење, алпинизам, видиковско набљудување, лов	вклучување во туристичката понуда, туристичка промоција
Горно Бегово Горно Јаболчиште	Планински туризам Ловен туризам	скијање, планинарење, алпинизам, видиковско набљудување, лов	вклучување во туристичката понуда, туристичка промоција
Бреза Бузалиново	Планински туризам Ловен туризам Хербален туризам	прошетки, планинарење, лов. Собирање печурки и шумски плодови	вклучување во туристичката понуда, туристичка промоција
Пешти-Макароец	Екскурзивен туризам Културен туризам	Набљудување на клисурата Пешти посети на пештерите, едукација	уредување на придите во клисурата и пештерите
Караслари	Екскурзивен туризам, Културен туризам	едукација	промоција, сигнализација, уредување
Кале Бањичко	Екскурзивен туризам Културен туризам	едукација	промоција, сигнализација, уредување
Горно Врановци	Ловен туризам Културен туризам	едукација, забава, спорт	предување, промоција, спорт
Кеј на реката Вардар	Културен туризам Риболовен туризам	прошетки, забавни и риболвни активности	уредување заштита на водата
Река Тополка Клисура	Риболовен туризам Екскурзивен туризам	Едукација набљудување на клисурата	промоција, вклучување во туристичката понуда
Река Бабуна, Изворчица Јасеново	Риболовен туризам Ловен туризам Здравствен туризам	лов, риболов, прошетки, рекреација	промоција, вклучување во туристичката понуда
Долни град, Вила Зора, Мрамор, Чашка, Дабица, Свилара, Долно Оризари, Клепаво вориште, Стоби, Св. Никола, Св. Димитрија, Св. Ѓорѓи, Св. Пантелејмон, Црна Џамија, Бела Џамија, Саат кула, Старата гимназија, Железен мост, Куката на Рацин, Куката на Главинев, Народен музеј, Спомен Костурница, Ликовен Салон, Театар, Библиотека	Културен туризам	едукација културни активности	вклучување во туристичката понуда промоција
манifestации	Манифестациски туризам	културни активности Спортски активности Стопански активности	промоција

ОБРАЗОВАНИЕ

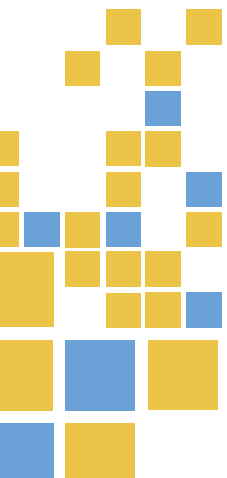
Предучилишно образование и воспитување

Воспитно-образовниот процес и згрижувачката дејност на децата од предучилишна возраст (од 9 месеци до прво одделение), на подрачјето на Општина Велес во текот на учебната 2003/2004 година се реализира во предучилишната установа Детска градинка "Димче Мирчев" со шест наменски градени организациони единици.

Во детската градинка се опфатени 655 деца во 43 возрастни групи. Во реализацијата на дејноста е вклучено 81 лице (раководен, образовен и згрижувачки кадар).

Просториите во кои се организираат и реализираат активностите со децата во јаслите и градинката се естетски уредени, адекватни и според мислењето на надлежните во Подрачната единица одговараат на педагошките барања и норми според бројот на децата. Мебелот, опремата и другиот инвентар во сите организациони единици ги задоволуваат основните потреби.

Дворните површини на сите објекти се оградени со тревници и цветни алеи. Во сите простории работно-огревниот материјал правилно е распореден по катчиња. Установата располага со аудиовизуелни сретства. Библиотечниот фонд располага со стручна литература, списанија за деца и литература за деца. Во јавната установа - Детска градинка "Димче Мирчев" од учебната 2003/2004 година сите возрастни групи ја реализираат програмата "Чекор по чекор" во чии рамки една организациона единица во установата работи како модел градинка.

ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ

Табела 7 Структура на основни училишта и ученици

Училиште	Број на ученици 2003/2004				ВКУПНО	
	ЗАБАВИШТЕ	I - IV одделение	V - VIII	I - VIII		
1	Васил Главинов	140	710	899	1609	Предучилишна 140 Основно образование 2045
	ПОУ с.Бузалково	-	154	196	350	
	ПОУ с.Раштани	-	7		7	
	ПОУ с.Сливник	-	53		53	
	ПОУ с.Клуковец	-	26		26	
		140	950	1095	2045	
2	Блаже Конески	79	400	382	782	Предучилишна 184 Основно образование 1892
3	Трајко Андреев	34	190	266	456	
4	Кирил и Методиј	65	271	355	626	
	ПОУ с.Црквино	6	28	-	28	
		184	889	1003	1892	
5	Благој Кирков	61	280	347		Предучилишна 61 Основно образование 667
	ПОУ с.Каласлари	-	29	-		
	ПОУ с.Чолошево	-	11	-		
		61	320	347	667	
6	Јордан Х. К. Џинот	61	217	301	518	Предучилишна 75 Основно образование 555
	ПОУ Башино Село	14	37	-	37	
		75	254	301	555	
7	Даме Груев - Градско	29	112	157	269	Предучилишна 29 Основно образование 396
	ПОУ с.Виничани	-	37	51	88	
	ПОУ с.Водоврати	-	20	-	20	
	ПОУ с.Кочилари	-	6	-	6	
	ПОУ с.Ногаевци	-	13		13	
		29	188	208	396	

8	Стојан Бурчев Иванковци	10	47	58	105	Предучилишна 10 Основно образование 183
	ПОУ с. Сујаклари	-	10	43	53	
	ПОУ с. Сујаклари	-	17	-	17	
	ПОУ с. Мамутчево	-	8	-	8	
	ПОУ с. Отовица	10	82	101	183	
9	Рајко Жинзифов Оризари	39	128	182	310	Предучилишна 49 Основно образование 341
	ПОУ с. Превалец	10	31	-	31	
		49	159	182	341	
10	Тодор Јанев Населба Чашка	28	101	97	198	Предучилишна 44 Основно образование 796
	ПОУ с. Мелница	16	61	64	125	
	ПОУ с. Г.Јаболчиште		211	194	405	
	ПОУ с.Д.Јаболчиште		50	-	50	
	ПОУ с. Лисиче			-	-	
	ПОУ с. Врановци		18	-	18	
		44	441	355	796	
11	Кирил и Методиј Извор	-	35	40	75	Предучилишна - Основно образование 75
	ПОУ с. Мартолци	-	-	-	-	
		-	35	40	75	
12	Петре Поп Арсов Богомила	-	18	45	63	Предучилишна - Основно образование 92
	ПОУ с. Теово	-	12	-	12	
	ПОУ с. Ореше	-	7	-	7	
	ПОУ с. Согле	-	10	-	10	
	ПОУ с. Оморани	-		-	-	
		-	47	45	92	
		592	3365	3677	7042	7042

Основното образование на подрачјето на Општина Велес се одвива во 12 централни основни училишта и 26 подрачни училишта. Во градот се лоцирани 7 основи училишта од кои едно е со целодневен престој. Во градот постои училиште за деца со посебни потреби, работнички универзитет за образование и совладување на занаети како и нижо музичко училиште.

Учениците од други градови кои средното образование го продолжуваат во Велес, имаат можност за интернатско сместување во градот, а во Чашка и Богомила постојат интернати за сместување на ученици од другите села.

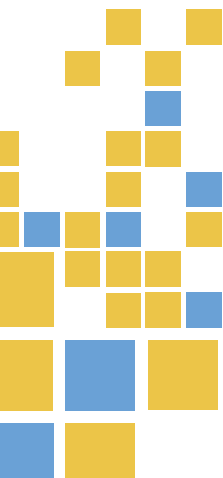
Табела 8 Преглед на наставниот кадар на основните училишта во општина Велес

ПРЕГЛЕД НА НАСТАВНИОТ КАДАР ВО ОСНОВНИТЕ УЧИЛИШТА ВО ОПШТИНА ВЕЛЕС																								
УЧИЛИШТЕ	ПРЕДУЧИЛИШНА ВОЗРАСТ					ОДДЕЛЕНСКА НАСТАВА				ПРЕДМЕТНА НАСТАВА				СТРУЧНА СЛУЖБА		ДИРЕКТОРИ								
	ВИСОКО	ВИШО	СРЕДНО	Негователски	Неговател	ВИСОКО	ВИШО	СРЕДНО	НЕДООФОР.	ВКУПНО	ВИСОКО	ВИШО	СРЕДНО	НЕДООФОР.	ВКУПНО	ПСИХОЛОЗИ	СОЦ.РАБОТ	ВИСОКО	ВИШО	ВКУПНО	ВКУПНО			
Васил Главинов - Велес	2	4	-	-	-	6	12	23	2	-	37	17	33	-	-	50	1	1	-	2	2	-	2	97
Блаже Конески - Велес	1	2	-	-	-	3	9	21	-	-	30	9	14	-	-	23	2	1	-	3	1	-	1	60
Трајко Андреев - Велес	-	2	-	-	-	2	3	7	-	-	10	6	13	-	-	19	1	1	-	2	-	1	1	34
Кирил и Методиј - Велес	-	4	-	-	-	4	5	8	1	-	14	17	33	-	-	50	1	1	-	2	2	-	2	72
Благој Кирков - Велес	1	2	-	-	-	3	4	10	-	-	14	6	11	-	-	17	1	1	-	2	-	1	1	37
ЈХК Цинот - Велес	1	3	-	-	-	4	1	10	2	-	13	7	7	-	-	14	1	1	-	2	1	-	1	34
Даме Груев - Градско	-	2	-	-	-	2	1	9	-	1	11	10	8	-	-	18	-	-	-	1	-	1	1	33
Стојан Бурчев - Иванковци	-	1	-	-	-	1	1	4	2	-	7	3	9	-	-	12	1	-	-	1	1	-	1	22
Рајко Жинзифов - Оризари	-	3	-	-	-	3	5	5	1	-	11	2	9	-	-	11	1	-	-	1	1	-	1	27
Тодор Јанев - Чашка	-	2	-	-	-	2	5	13	3	-	21	7	14	1	-	22	1	1	-	2	-	1	1	48
Кирил и Методиј - Извор	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2	-	5	-	-	5	-	-	-	-	-	-	1	1	8
Петре П. Арсов - Богомила	-	-	-	-	-	-	3	1	-	4	1	5	-	-	6	1	-	-	1	1	-	1	1	12
Вкупно 1-12	5	25	-	-	-	30	46	117	12	1	176	79	136	1	-	216	12	7	-	19	8	5	13	452

Средно образование

Запишувањето на VIII одделенците во I година на средното образование е различен, во зависност од изборот на идната професија на учениците. Во средните училишта во Велес се школуваат ученици кои основното образование го завршиле на македонски наставен јазик. Средното образование се реализира во четири училишта со различни струки и насоки. Во учебната 2003/2004 година, во средните училишта со четврт степен во Велес се запишани 2895 ученици распоредени во 92,5 класа. Со трет степен кој се реализира во УСО „Димитрие Чуповски“, и УСО „Коле Неделковски“ запишани се 281 ученик распоредени во 12,5 класа или во средните училишта (со трет и четврт степен) запишани се вкупно 3176 ученици.

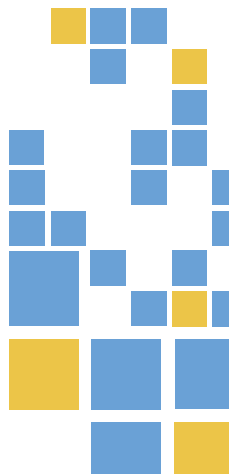

Табела 9 Структура на средни училишта и ученици

ПРЕГЛЕД НА БРОЈОТ НА УЧЕНИЦИ И КЛАСОВИ ВО ДРЖАВНИТЕ СРЕДНИ УЧИЛИШТА ВО ОПШТИНА ВЕЛЕС						
Р. Бр.	УЧИЛИШТЕ	I	II	III	IV	ВКУПНО
1	ДСУ ГИМН. „КОЧО РАЦИН,,	246	240	212	215	913
2	ДСУ „ ЈОВЧЕ ТЕСЛИЧКОВ,,	159	160	145	146	610
3	ДСУ „ДИМИТРИЈА ЧУПОВСКИ,,	158	167	181	130	636
4	ДСУ „КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ	318	273	244	182	1017
	ВКУПНО	881	840	782	673	3176

Табела 10 Структура на наставен кадар

НАСТАВЕН КАДАР ВО ДРЖАВНИТЕ СРЕДНИ УЧИЛИШТА ВО ОПШТИНА ВЕЛЕС					
Р. Бр.	УЧИЛИШТЕ	МАГИСТРИ	ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ	ВИШО ОБРАЗОВАНИЕ	ВКУПНО
1	ДСУ ГИМН. „КОЧО РАЦИН,,	1	41	-	42
2	ДСУ „ ЈОВЧЕ ТЕСЛИЧКОВ,,	-	39	-	39
3	ДСУ „ДИМИТРИЈА ЧУПОВСКИ,,	-	42	-	42
4	ДСУ „КОЛЕ НЕДЕЛКОВСКИ	1	55	7	63
	ВКУПНО	2	177	7	186

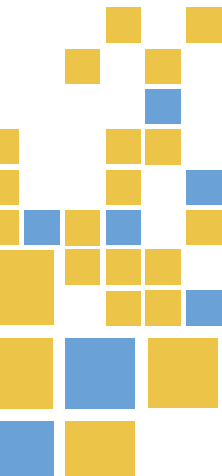

ЗДРАВСТВО

Во рамките на постојната организациона структура на национално ниво, здравствената заштита во Општина Велес се остварува на три нивоа :

- Примарна здравствена заштита
- Секундарна здравствена заштита
- Завод за здравствена заштита

Табела 11 Структура на примарна и секундарна здравствена заштита во Општина Велес

ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА				
здравствени домови	диспанзери	амбуланти	пунктови на село	амбуланти на село
5	1	5	36	8
СЕКУНДАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА				
медицински центри	општи болници	поликлиники	диспанзери	специјалистички клиники
/	1	7	1	/

БРОЈ НА ВРАБОТЕНИ				
лекари специјалисти	лекари на специјализација	лекари по општа медицина	стручен медицин. персонал	медицински сестри
88	15	28	57	714

Табела 12 Служби на примарна и секундарна здравствена заштита во Општина Велес

Болница	Година на градба	Поликлиники	Година на градба	Амбуланти и диспанзери во рамките на болницата и поликлиниките	Година на градба
Хируршко одделение	1963	Здравствен дом	1947	оториноларингологија	1947
Очно и ушно одделение	1963	„Ташевик“	1926	Очни болести	1947
Интерно одделение	1963	„Ланче Васков“	1960	Интерна амбуланта	1947
Гинеколошко акушерско	1963	Нова Населба	1960	Хируршка амбуланта	2003
Детско одделение	1963	Пензионерски	/	Уролошка амбуланта	2003
Рентген одделение	1963	Кабинет за спортска медицина		Ортопедска амбуланта	2003
Инфективно одделение	1975	Кабинет за кожно-венерични болести	1947	Градско	1960
Невропсихијатрија	1919			Чашка	1960

Најчести регистрирани заболувања во примарните здравствени амбулантно поликлинички и диспанзерски служби во Општина Велес се:

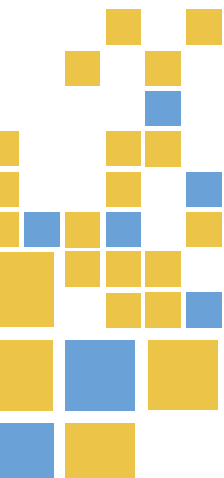
- Кардиоваскуларни заболувања;
- Респираторни заболувања;
- Неуроза;
- Психози;
- Ендокринолошки заболувања;
- Уринарни;
- Малигни заболувања.

Заводот за здравствена заштита-Велес опфаќа:

- Епидемиолошка служба;
- Служба за хигиена;
- Лабораториски служби;
- Специјална медицина со медицинска статистика.

Покрај превентивната работа и следењето на здравствената и епидемиолошката состојба на населението, Заводот за здравствена заштита (333) работи и на континуирано следење на загадувањето на воздухот, водата и почвата со софистицирана опрема за мерење на концентрациите на чад и сулфур диоксид во воздухот. Во Заводот работи и апарат за индуктивна спрегната плазма за мерење на концентрациите на тешки метали во амбиенталниот простор и крвта на велешани. Апаратот кој е донација на Програмата за развој на Обединетите Нации од неодамна е во сопственост на Општината.

Во Општина Велес работат 4 државни аптеки. 10% од средствата за работа на службите за здравствена заштита на локално ниво се обезбедени од Буџетот на државата, а 90% од Фондот за здравствено осигурување.

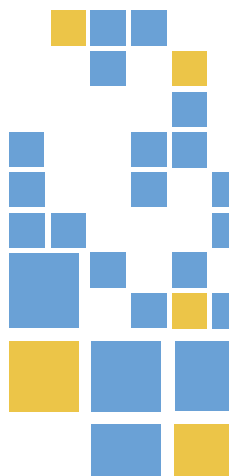

ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Со оглед на децениското соочување со ефектите од загадувањето со тешки метали, предизвикот за унапредување на животната средина за Велес и велешани има суштествено значење. Состојбите со животната средина на подрачјето на Општина Велес детално се елаборирани во Локалниот еколошки акционен план (ЛЕАП) изготвен помеѓу првите документи од овој вид во Република Македонија, во 1998 година.

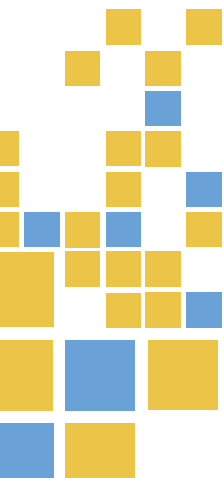
Во рамките на Локалниот еколошки акционен план анализирани се сите релевантни аспекти на опциите за економски развој, обезбедување прифатлива заштита за здравјето на населението како и соодветно ниво на квалитет на екосистемите во Општина Велес. Притоа особено се акцентирани:

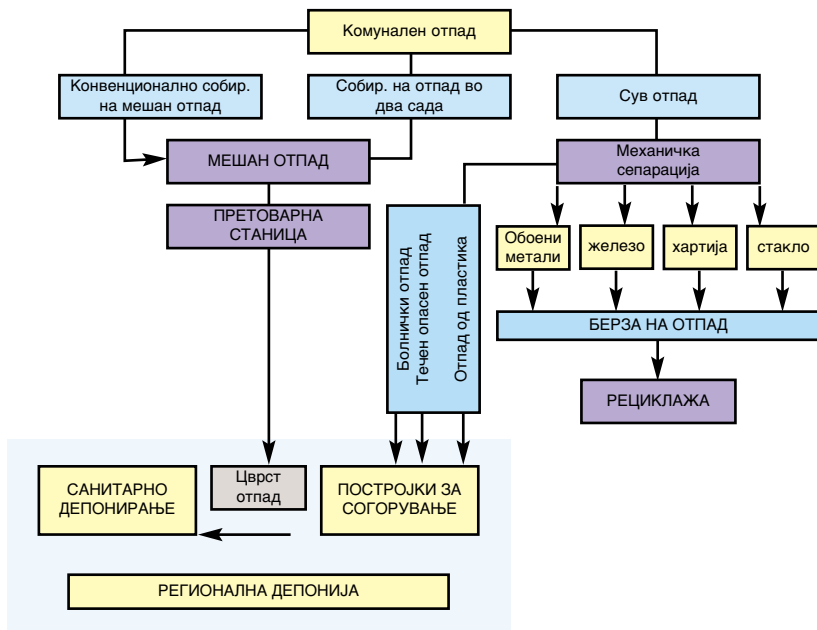
- Економските активности неопходни за развој на локална економија;
- Социјалните фактори релевантни за заштита на здравјето на населението, зајакнување на јавната свест, вклучување на граѓаните во процесот на одлучување за прашања од локално значење;
- Еколошките состојби;
- Стратегиите за обезбедување на здрава и чиста животна средина;
- Концептот за одржлив развој.

Концептот за одржлив развој инкорпорира развој кој ги задоволува потребите на сегашните генерации и истовремено обезбедува капацитет за задоволување на потребите на идните генерации. Овој пристап овозможува воспоставување на баланс помеѓу нивото на економски развој и степенот на заштита на животната средина.

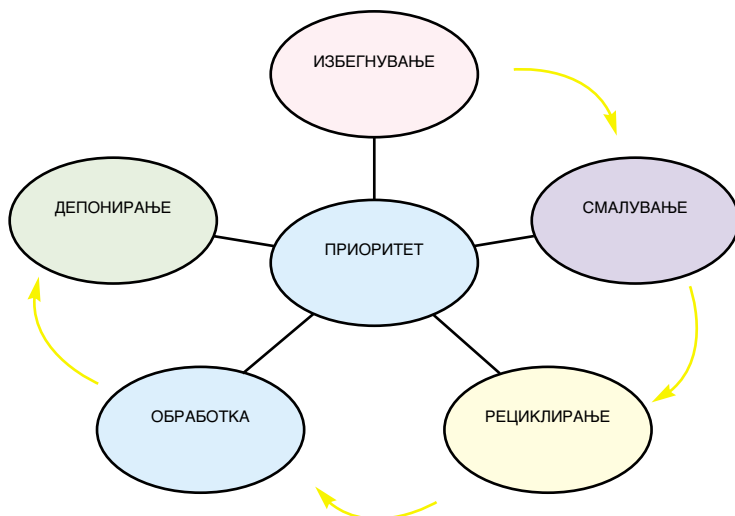
Успешното спроведување на политиката за заштита на животната средина и концептот за одржлив развој налага обезбедување на квалитетни и исцрпни информации околу изворите на загадување, состојбите со животната средина и просторот како и расположивите техничко-технолошки решенија во производствените процеси.

Стратегија за интегрално управување со цврст отпад
во Општина Велес

Приоритети во управувањето со цврст отпад

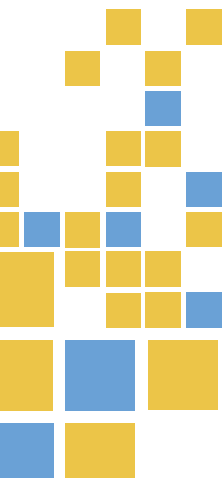
Активности за подобрување на еколошките состојби

Во прилог на утврдувањето на реалните состојби со загадувањето со тешки метали е набавката на ИЦП или апаратот за анализа со индуктивна спрегната плазма вреден 100.000 американски долари што УНДП и го отстапи на Општина Велес. Досегашните стручни трудови, анализи како и активностите на невладините организации каде пред се ЕД "Вила Зора" и Друштвото на родители за грижа за здраво поколение, резултираа со свртување на вниманието на надлежните институции на државата кон проблемите со загадувањето во Велес. Во тек се подготовките за реализација на проект финансиран од италијанската влада чија цел е со помош на експертски анализи да се утврдат реалните состојби со концентрациите на тешки метали во крвта на велешани.

Во рамките на сите споменати активности, невладиниот сектор често е во улога на иницијатор, но и носител на клучни проекти за подобрување на еколошките состојби.

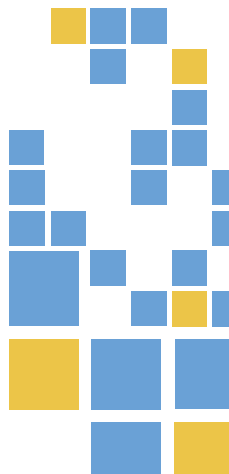
Друштвото на родители за грижа за здраво поколение успеа да го сврти вниманието на македонската јавност иницирајќи анализи на концентрациите на тешки метали во организмот на 80 велешки деца во Центарот за биотичка медицина во Москва. Воедно со поддршка од Амбасадата на Велика Британија оваа невладина организација иницираше измени на законските регулативи во областа на здравството, во прилог на надминувањето на еколошките проблеми со кои се соочуваат велешани.

Од своја страна, ЕД "Вила Зора" преку реализација на проект, набави апарат за алерголошки тестови кој му го отстапи на Медицинскиот Центар-Велес со цел да придонесе во превенцијата и лекувањето на алергиите како најзачестено заболување предизвикано од загадувањето.

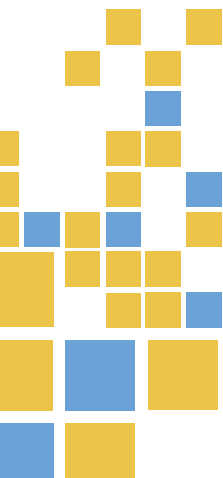
Од особено значење во борбата за подобра животна средина по тридецениското загадување со олово, кадмиум и други тешки метали, е координацијата помеѓу Општина Велес и невладиниот сектор која веќе се ефектуира со конкретни резултати. Приоритетните активности во овој домен се насочени кон:

- Утврдување на реалните состојби со загадувањето на воздухот, водите и почвата со чад, сулфур диоксид и тешки метали;
- Утврдување на влијанието на загадувањето врз здравјето на велешани;
- Преземање конкретни мерки од страна на надлежните институции во државата за подобрување на состојбите со животната средина во Велес;
- Алармирање на пошироката јавност во Европа и Светот за еколошките проблеми во општината;
- Утврдување на мерки за казнување на загадувачите;
- Утврдување бенефиции за граѓаните изложени на ефектите од загадувањето;
- Преземање мерки за воведување на технологии на чисто производство.

ИНФРАСТРУКТУРА

Сообраќајна инфраструктура

Географската местоположба на Општина Велес која го зафаќа централното подрачје на државата, ја акцентира сообраќајната инфраструктура како еден од најзначајните фактори за долгорочен развој на општината. Низ територијата на Општина Велес минува меѓународниот сообраќаен коридор кој ја поврзува Европа со Блискиот Исток и Северна Африка. Патниот сообраќај е застапен со магистрални, регионални и локални патни правци. Општина Велес е поврзана со државната и меѓународната сообраќајна комуникација преку патните правци Табановце-Скопје-Велес-Богородица и Делчево-Штип-Велес-Градско-Прилеп-Битола-Меџитлија.

Табела 13 Патна мрежа

Патишта одржувани од општината	Патишта одржувани од централната власт	Патишта и улици во урбаните средини	Патишта и улици во руралните средини	Локална патна мрежа	Асфалт. пат во општината	Неасфалт. пат во општината	Земјен пат во општината
237,37 km	117,00 km	104,80 km	54,00 km	132,57 km	70,20 km	13,17 km	45,30 km

Јавниот транспорт е достапен на 50% од населението, а организираниот превоз на 60% од учесниците. Патната мрежа сеуште не е доизградена што ја налага потребата од нови инвестиции во патната инфраструктура особено во руралните подрачја.

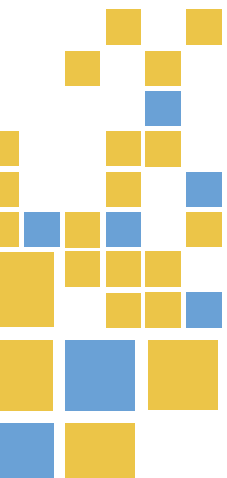
Железничкиот сообраќај на подрачјето на Општина Велес се одвива преку железничкиот систем на Република Македонија. Низ општината минуваат: меѓународната пруга Табановце-Скопје-Велес-Гевгелија, пругата Велес-Прилеп-Битола и пругата Велес-Штип-Кочани.

Водоснабдување

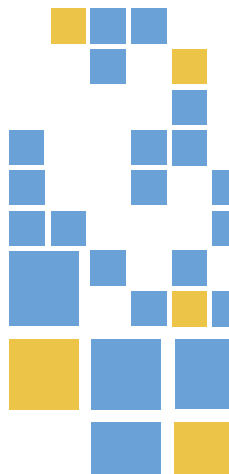
Пред една деценија, граѓаните на Велес се снабдуваа со вода за пиење исклучиво од рени-бунарите инсталирани на десниот брег на реката Вардар со основен систем димензиониран на капацитет од 420 л/сек од кои 300 л/сек со зафаќање на површинските води и 120 л/сек подземни води. Денеска со исклучок на летните периоди, градот се снабдува со чиста вода за пиење преку хидросистемот "Лисиче" со директен водозафат од реката Тополка. Овој систем е повеќе наменски и се предвидува да обезбеди водоснабдување на населението во градот и 8 рурални насади, наводнување на 4.100 хектари обработливи земјоделски површини како и ревитализација на езерото "Младост" и наводнување на дополнителни 1.800 хектари лозови и други насади.

За реализација на проектот, досега се инвестирани 36,5 милиони евра од кои 10.000.000 евра преку самопридонеси инвестираа граѓаните на Велес. Денес, со реализацијата на проектот раководи ЈП хидросистем "Лисиче". Според динамиката на работите се очекува проектот да се финализира кон крајот на 2005 година со што ќе се создадат услови за долгорочно решавање на проблемите со водоснабдувањето.

Со цел да се подобрат состојбите со водоснабдувањето, Општината работи и на реализација на проектот МЕАП за реконструкција на застарената водоводна мрежа. Општина Велес и ЈКП "Дервен" го реализираат проектот во соработка со Европската Банка за реконструкција и развој (ЕБРД).

Квалитетот на водите се контролира од аспект на физичко-хемиско и бактериолошко загадување. Функционирањето на хидросистемот "Лисиче" ќе резултира со позитивни ефекти и напуштање на досегашната практика за применување на превентивен третман за хлорирање на водата од рени - бунарите и превисокото присуство на резидулани хлорни јони.

Комунална инфраструктура

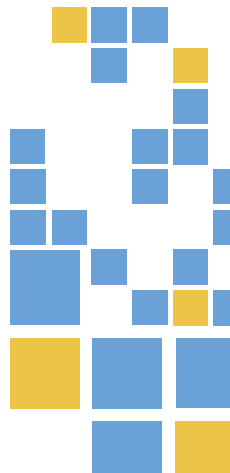
Одведувањето на комуналните отпадни води од домаќинствата и другите потрошувачи во градот Велес се врши заедно со атмосферските води преку постојната каналска мрежа. Индустриските отпадни води од повеќето капацитети директно се испуштаат во река Вардар без претходно прочистување.

Отстранувањето на цврстиот комунален отпад и друг вид отпад во градот Велес се врши колективно и индивидуално. Депонијата за цврст отпад се наоѓа во близина на градот и не ги задоволува санитарно техничките услови за експлоатација. На организационо ниво, руралните средини се соочуваат со низа проблеми во собирањето на отпадот, а во одредени рурални средини нема организирано собирање на отпадот. Состојбите резултираат со создавање на диви депонии кои ја загрозуваат животната средина и здравјето на населението.

Диспозиција на диви депонии во Општина Велес

Во рамките на концепцијата за надминување на актуелните состојби преку одржливо управување со отпадот, Општина Велес работи на креирање алтернативен систем на селективно собирање и сепарирање на цврстиот комунален отпад со опции за рециклирање на неразградливите материи како и на утврдување на техничко-технолошки концепт за изградба на заедничка регионална депонија во централното подрачје на Република Македонија.

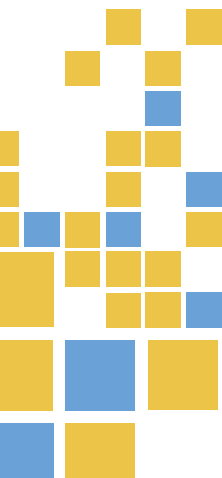

Енергетска инфраструктура

Поради непостоење на сопствени капацитети за производство на електрична енергија, Општина Велес потребите ги задоволува со користење на енергетскиот систем на Република Македонија. Основната електропреносна мрежа вклучува далноводи и трансформаторски постројки од 35 и 10 КВ кои се поврзани со далноводот Скопје-Велес-Кавадарци. За трансформација од 110 КВ на помали напони се користи главната трафостаница ТС 110/35/10 КВ во Велес.

Локалниот електродистрибутивен систем располага со разводна мрежа од 423 км и обезбедува квалитетно и стабилно снабдување со електрична енергија. Сите рурални наслеби во општината се електрофицирани. Потрошувачката на електрична енергија изнесува 128 kWh годишно, додека специфичната потрошувачка по жител за потребите на домаќинствата се движи околу 980 kWh годишно.

Телекомуникации

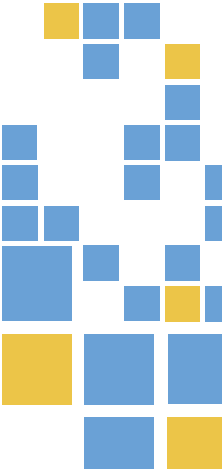
Развојот на телекомуникациите на подрачјето на Велес се карактеризира со интензивен степен на имплементација на адекватни техничко-организациони елементи кои одат во прилог на проширувањето и модернизацијата на телекомуникациската мрежа на национално ниво. Велес располага со современа пошта која работи на контрола и вршење на сите поштенски активности, телефонски и други видови комуникациски врски.

Во постојната телефонска мрежа се опфатени 19 населени места (55% од вкупниот број на населени места), со густина од 25,5 приклучоци на 100 жители.

Со оглед на предизвиците на современиот живот, на подрачјето на општината масовно се користат системите за мобилна телефонија и интернет мрежата.

Табела 14 *Поважни информации*

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ	КОНТАКТ
ЈКП "Дервен"	231- 011
ЈПВ "Лисиче"	234-193
ЈП за стопанисување со стамбен и деловен простор дирекција - Велес	212-010
ЈП Електростопанство на Македонија подружница- Велес	231-600
ЈП за поштенски сообраќај подружница - Велес	231-560

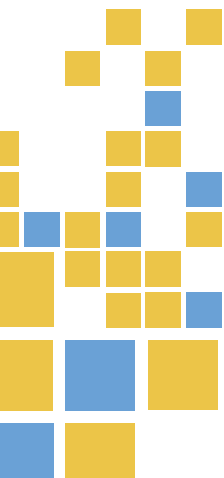

Јавни претпријатија

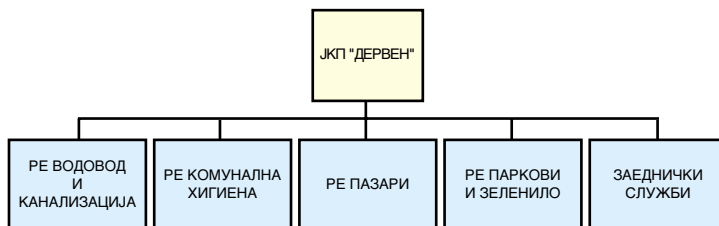
Јавното комунално претпријатие "Дервен" е основано од Собранието на Општина Велес за вршење на комунални дејности од јавен интерес. Претпријатието се финансира од приходите основани од вршење на услугите кои ги дава на корисниците:

- Зафаќање на вода, доведување, преработка и дистрибуција до потрошувачите со одржување на објектите и опремата од системот за водоснабдување;
- Прифаќање, одведување на комунални отпадни води и одржување на канализациониот систем;
- Собирање, изнесување и депонирање на комунален цврст отпад од стамбени, деловни и индустриски површини;
- Чистење на јавни прометни површини и погребални услуги;
- Уредување и одржување на градско зеленило; и
- Организирање на пазари на мало.

Граѓаните на Велес имаат можност своите оценки, реакции и забелешки околу работата на ЈКП "Дервен" да ги доставуваат до Граѓанскиот советодавен одбор задолжен за следење на работата на ова јавно комунално претпријатие.

Организациона структура на ЈКП "ДЕРВЕН"

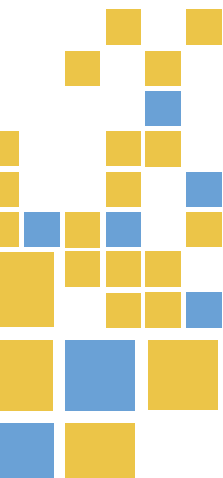

Табела 15 Преглед на вработени по квалификации (2003 година)

Образование	Бр. на вработени
високо образование	22
вишо образование	5
средно образование	60
висококвалификаувани	1
квалификувани	71
полуквалификувани	76

МЕЧНА САМОУПРАВА

Месна самоуправа

На подрачјето на Општина Велес функционираат вкупно 39 месни заедници, а една е во постапка на регистрација. Во градско-то подрачје има 12, а во населените места 27 месни заедници.

Табела 16 Месни заедници и населени места

МЗ- Градско подрачје		МЗ-Населени места	
1	„Алексо Демниевски“	1	„Башино Село“
2	„Богдан Каракостев“	2	„Бузалково“
3	„Васа Кошулчева“	3	„Венуле“
4	„Димче Мирчев“	4	„Горно Оризари“
5	„9-ти Ноември“	5	„Горно Јаболчиште“
6	„Керамидна“	6	„Дреново“
7	„Родна Ивева“	7	„Долно Караслари“
8	„Славе Петков“	8	„Долно Јаболчиште“
9	„Трајче Панов“	9	„Иванковци“
10	„Трајко Капчев“	10	„Кумарино“
11	„Тунел“	11	„Крушје“
12	„Шорка“	12	„Клуковец“
		13	„Мамутчево“
		14	„Населба Дурутовец“
		15	„Населба Превалец“
		16	„Отовица“
		17	„Ораовец“
		18	„Раштани“
		19	„Рлевци“
		20	„Рудник“
		21	„Сливник“
		22	„СЛП“
		23	„Сујаклари“
		24	„Црквино“
		25	„Чолошево“
		26	„Џидимирци“
		27	„Новачани“
		28	„Младост“ (нерегистрирана)

Стопанство

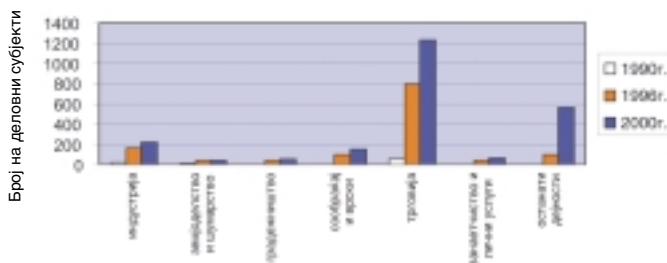
Познат како град на индустријата од стратешко значење за Република Македонија и Балканските простори пред почетокот на процесот на трансформација на капиталот Велес денес се соочува со еден од најтешките предизвици за стопанскиот развој. Проблемите кои се резултат од процесот на приватизација, застарените основни средства и отсуството на инвентивни технологии, во голема мера се одразуваат врз развојот на локалните економски капацитети создавајќи дополнителни тешкотии во конкурентноста и пред се извозната ориентација на велешкото стопанство. Сепак, експертските анализи на состојбите и развојните можности укажуваат дека дури и во вакви околности, благодарение на разновидната структура, велешкото стопанство може да биде есенцијален двигател на локалниот развој.

Табела 17 *Преглед на деловни субјекти во Општина Велес и досегашни пазари*

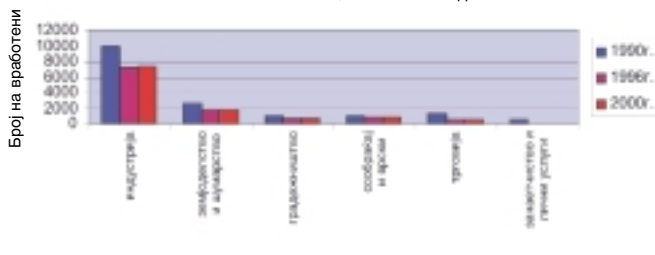
Фирма	Основни производи	Досегашни пазари
МХК „Злетово“	цинк, олово, сребро, амониум фосфат, вештачки губрива	Метали во странство минерални губрива во Македонија
АД „Порцеланка“	порцелан, подни и ѕидни керамички плочки	Земји од поранешна СФРЈ, ЕУ, Блиски Исток
АД „Киро Кучук“	цигли, блокови, толчен камен-ризла	поранешна СФРЈ (Косово)
АД „Димче Мирчев“	метален талк, шкрилец и калцит, вар, микро талк	Бивши Југословенски Републики, Бугарија
АД „Нокатекс“	предива, ткаенини, везени ткаенини, конфекција	Германија, Англија, Италија, поранешна СФРЈ, Грција
АД „Димко Митрев“	крзнени производи (конфекција, автопресвлаки и др.)	Германија, Шведска, Русија, Холандија, Романија
„Браќа Кошулчеви Браќо“	метален мебел, регали за електро опрема, архивски сандаци, товарни приколки	домашен пазар поранешна СФРЈ

„Динамо Леов“	бојлери	поранешна СФРЈ, Грција, Босна и Херцеговина
АД „Жито Вардар“	брашно, леб, пециво, добиточна храна	домашен пазар
АК „Лозар“	земјоделски култури, винарство, добиточно производство	Словенија, Хрватска, Германија, Австрија, Грција
АД „Благој Ѓорев“	рафинирано масло, масна киселина, кондиторија, сокви, оцет	домашен пазар
Ф-ка за шински возила „Велес“	ремонт на патнички и товарни вагони	домашен пазар
АД „Табак Велес“	ферментиран тутун	САД, Украина, Италија, Јапонија поранешна СФРЈ

Деловни субјекти во 1990, 1996 и 2000 година

Број на вработени во одделни сектори во стопанството во 1990, 1996 и 2000 година

Презентираните параметри покажуваат апсолутен пораст на бројот на деловни субјекти во индустријата и трговијата за период од 10 години. Податоците на Заводот за статистика на Република Македонија за вкупниот број на регистрирани деловни субјекти во

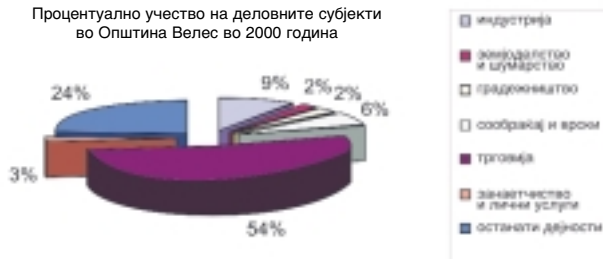
Општина Велес (87 во 1990 година и 2345 во 2000 година), укажуваат на позитивен тренд на зголемување на бројот на деловни субјекти во стопанските дејности со тенденција за дуплирање на бројот на годишно ниво. Така во индустријата е забележан пораст од 18 во 1990 на 221 деловен субјект во 2000 година, додека во трговијата од 52 регистрирани во 1990, бројот на деловни субјекти се зголемил на 1234 во 2000 година.

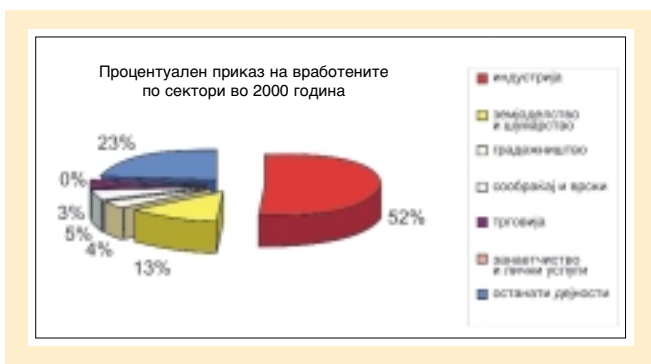
Сепак, порастот на бројот на деловни субјекти не кореспондира со состојбите со вработеноста. Презентираните податоци за нивото на вработување по сектори за период од 10 години укажуваат на намалување на бројот на вработени лица.

Контрадикторноста е особено нагласена во доменот на трговијата која има најголемо учество во вкупниот број на деловни субјекти, а истовремено има минимален број на вработени. Податоците од Заводот за статистика говорат дека во 1990 во трговијата биле вработени 1275 лица, а во 2000 година само 500 лица.

Во сферата на индустријата параметрите (18 деловни субјекти со 9.927 вработени лица во 1990 наспроти 221 деловен субјект со 7400 вработени лица во 2000 година) укажува на рапидно намалување на бројот на вработени и стагнација во развојот. Како што е прикажано во табелата, бројот на вработените покажува исти резултати и во останатите сфери. Наместо пораст на бројот на вработени, во Општина Велес е регистрирано огромно намалување кое изразено во апсолутни броеви изнесува 16179 вработени лица во 1990, а 11193 лица во 2000 година што укажува на отпуштање на 4986 од постоечките вработени.

Процентуално учество на деловните субјекти во Општина Велес во 2000 година

Табела 18 Стопански субјекти - вработени - инвестиции

Вработеност по сектори	Бр. на субјекти	Бр на вработени	% учество на инвестиции
Индустрија	221	7.400	29
Земјоделство и шумарство	46	1.840	1
Градежништво	56	650	0
Сообраќај и врски	151	800	35
Трговија	1.234	500	6
Водостопанство			22
Занаемство и лични услуги	66	3	
Останати дејности	571	3.360	7
Вкупно	2345	2354	100

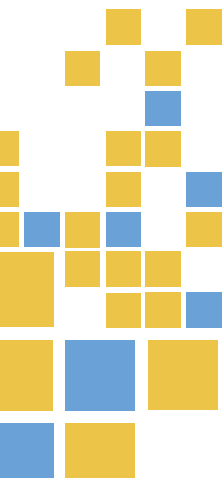
Компаративната анализа на презентираниите состојби во велешкото стопанство во 2000 година укажува на следните суштински параметри: Од графички презентираниите податоци и табелата може да се види дека индустриските капацитети влегуваат со 24% во вкупниот број на капацитети додека од аспект на вработувањето нивното учество е 52%. Овие два параметри покажуваат дека носители на вработувањето се индустриските субјекти додека пак, од аспект на инвестициите, се гледа дека нивното учество во вкупните инвестиции на локално ниво е 29% што е недоволно за понатамошниот развој на индустриските субјекти со особено влијание и врз вработеноста.

Ако се анализираат вкупните инвестиции во Општината се гледа дека најголемо учество на инвестициите има во секторот сообраќај и врски што покажува дека инвестициите во инфраструктура се многу поголеми од инвестициите во индустријата која секогаш е носител и на развојот и на вработувањето.

На прв поглед, табела 4 покажува дека трговските субјекти учествуваат во вкупниот број со 54%, но во вработувањето нивно учество е занемарливо (помалку од 1%). Состојбите се исти и во вкупниот дел на инвестициите каде трговијата учествува со 6%. Од сето ова произлегува заклучокот дека трговските субјекти иако се најбројни, немаат никакво влијание во вработувањето во општината.

Во останатите дејности, учеството во вкупниот број на субјекти процентуално е многу близок до бројот на вработените (24 наспроти 23%), но од друга страна инвестициите повторно имаат мало учество во вкупните вложувања од само 7%.

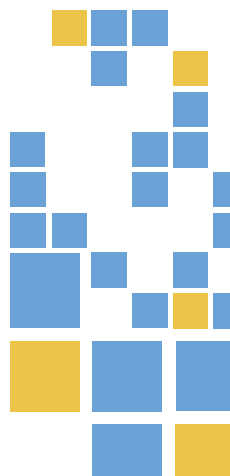
Генералните заклучоци кои произлегуваат од последната компаративна табела, покажуваат дека карактеристика на велешкото стопанство е ниското ниво на инвестиции во индустријата, малата акумулација на работна сила во трговијата и повисока стапка на инвестиции во инфраструктурата како единствена позитивна тенденција и предуслов за развој на сите останати стопански гранки.

A decorative graphic consisting of several colored squares (blue and yellow) arranged in a grid-like pattern. One blue square is at the top left, a yellow square is below it, and another blue square is to the right of the yellow one.

Проекти

Експанзијата на развојот на инфраструктурата на подрачјето на Општина Велес, покрај заложбите за имплементација на Програмата за инвестирање во јавниот сектор, од 2002 година, па наваму е резултат и на поддршката од повеќе странски и домашни фондации и донатори. Дел од проектите доставени до потенцијалните донатори беа прифатени и реализирани, а дел се во фаза на реализација.

Табела 19 Реализирани проекти

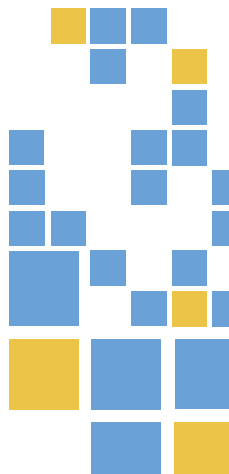
	Проект	Донатор
1	Реконструкција на јавни објекти и инфраструктура	УНДП
2	Регулација на река Вардар	УНДП
3	YES	УНДП
4	Донација на апарат за анализа на тешките метали во крвта и животната средина со метода на анализа со индуктивна спрегната плазма	УНДП
5	ИТЦ	УНДП
6	Урбана опрема	УНДП
7	Канцелариска опрема	УНДП
8	Компјутерска опрема	УНДП
9	Донаторска конференција	УНДП
10	Детски забавни паркови	УСАИД
11	Бетонирање на улици	УСАИД
12	Центар за информирање на граѓаните	УСАИД
13	Скејд парк	Амбасада на кралството Норвешка
14	Тунел	Амбасада на кралството Норвешка
15	Регулација на река Вардар	Министерство за животна средина
16	Реконструкција на водоводна мрежа	Компензационен фонд Фаре
17	Партерно уредување на ул. „Димко Најдов“	Републички фонд за патишта
18	Подобрување на управувањето со цврст комунален отпад	ЕКОЛИНКС
19	Паркови и шуми	Светска Банка
20	Инкубатор	Светска Банка
21	Мало Мовче	АД Кири Кучук
22	Мало Мовче - идеен проект	ГП Изгрев
23	Мало Мовче	Комерцијална Банка
24	Мало Мовче	Кабловска телевизија Спринт
25	Реконструкција на фасади во централно градско подрачје	Трифун Костовски
26	Споменик на Кочо Рацин	Трифун Костовски
27	Реконструкција на црква „Св. Пантелејмон“	Трифун Костовски

A decorative graphic consisting of several squares in blue and yellow colors, arranged in a grid-like pattern. The word "Медиуми" is written in blue text across the middle of these squares.

Медиуми

Динамиката на развојот на медиумскиот простор во Велес оди во прилог на напорите за прифаќање на предизвиците на современото информативно работење. Наспроти постојните финансиски проблеми, недостигот од опции за професионализација и условите на зголемена конкуренција, секој од медиумите се одликува со специфични програмски карактеристики обидувајќи се да работи и на полето на креативноста.

Покрај електронските медиуми на национално ниво, денес велешани имаат можност да ја следат програмата на две локални телевизиски станици во приватна сопственост, една јавна локална радиодифузна станица, пет локални радиостаници во приватна сопственост и еден локален печатен медиум.

Табела 20 Медиуми

	МЕДИУМ	КОНТАКТ ТЕЛЕФОН
1.	ТВ СТАНИЦИ	
	ТВ ЗДРАВКИН	212 900
	ТВ КАНАЛ 21	211 445
2.	РАДИО СТАНИЦИ	
	РАДИО ВЕЛЕС	231 046
	РАДИО ГОЛДИ	235 103
	РАДИО ЦД	232 312
	РАДИО МЕРАК 5ФМ	231 523
	РАДИО СИ-БИ-ЕМ	232 532
	РАДИО РОМАНИ БАХ	223 827
3.	ЛОКАЛЕН ПЕЧАТЕН МЕДИУМ	-
	ВАРДАРСКИ ГЛАС	235 103
4.	ДОПИСНИШТВА	
	МТВ Стоилко Андреевски	070 795 069
	МАКЕДОНСКО РАДИО Кире Василевски	070 617 832
	ТВ А1, Радио КАНАЛ 77, ВЕСТ Убавка Јаневска	070 306 825
	ТВ КАНАЛ 5 Милка Смилевска	070 639 127
	ТВ ТЕЛМА Јадранка Стефкова	070 426 257
	ДНЕВНИК Петар Печков	070 265 460
	УТРИНСКИ ВЕСНИК Божана Кулакова Чадиева	235 103
	ВРЕМЕ Антоанела Гајдова Димитриевска	075 596 874

